

UNITAT 3: GESTIÓ EN COMERÇ EXTERIOR

1. Estructura, contingut i descripció de l'Aranzel Integrat de les Comunitats Europees. Taric	2
1.1. Règims comercials d'importació i exportació	3
1.2. Drets aranzelaris d'importació	5
1.3. Mesures de la política aranzelària comunitària	7
1.4. Acords preferencials de la UE	9
1.5. Descripció dels conceptes del Taric	10
2. Règims fiscals en operacions de comerç exterior.	13
3. Tràmits duaners	19
3.1. Tràmits duaners d'importació	19
3.2. Tràmits duaners d'exportació	22
3.3. DUA (Document Únic Administratiu)	24
4. Documents de comerç exterior	25
5. Comerç intracomunitari	30
5.1. Conceptes	30
5.2. Fiscalitat en els intercanvis intracomunitaris	30
5.3. Declaració estadística: Intrastat	32
6. Adreces d'Internet	36
Bibliografia i Referències Internet	38

1. ESTRUCTURA, CONTINGUT I DESCRIPCIÓ DE L'ARANZEL INTEGRAT DE LES COMUNITATS EUROPEES. TARIC

El Aranzel Integrat de les Comunitats Europees s'aplica per el comerç que es produeix entre la Unió Europea (UE) i la resta de països (països tercers), i principalment recull informació d'importació, és a dir, de la introducció de mercaderies originaries de països tercers en el territori de la Unió Europea. El comerç internacional entre països integrants de la Unió Europea són operacions intracomunitàries (compra o venda), per a les quals no existeixen duanes i per tant no es realitzen tràmits d'importació o d'exportació (quan utilitzem aquests termes sempre ens referim a operacions de qualsevol país de la UE amb un tercer país).

La Unió Europea és signatària del Conveni Internacional del "Sistema Harmonitzat", del 14 de juny de 1983, de designació i codificació de mercaderies, que constitueix la base de la codificació de l'Aranzel Duaner Comunitari (ADC).

El Sistema Harmonitzat està estructurat en 97 capítols organitzats en 21 seccions, que engloben totes les mercaderies.

Amb aquesta base, la Unió Europea estableix la Nomenclatura Combinada (NC), mitjançant el Reglament 2.568/87 de la CEE. Aquest és el sistema de codificació de la UE, que serveix a més per descriure l'aranzel comú, per elaborar les estadístiques de comerç exterior i complimentar el document Intrastat, que recull les estadístiques de intercanvi de bens entre Estats membres.

La Comissió de la Unió Europea, basant-se en el Sistema Harmonitzat i en la NC, va establir el Aranzel Integral de les Comunitats Europees (TARIC), per completar la informació no inclosa en la NC, com mesures de política comunitària, informació concreta per el despatx de duanes, etc.

Les informacions contingudes en el TARIC comprenen els aspectes següents:

1. Codificació i designació de les mercaderies.
2. Règims comercials d'importació i exportació de les mercaderies.
3. Drets aranzelaris d'importació.
4. Inspeccions duaneres obligatòries de les mercaderies.

5. IVA i els impostos especials.
6. Mesures de la política aranzelària comunitària.

El codi TARIC oficial està format per deu dígits, i es desglossa en els conceptes que s'indiquen en el quadre num.1

Quadre 1– [Reconstrucció jeràrquica](#) codi Taric

DÍGITS	CONCEPTE	EXEMPLE
1 i 2	Capítol aranzelari (Sistema Harmonitzat)	20 – <i>Preparaciones de hortalizas, frutas u otros frutos o demas partes de plantas</i>
1,2,3 i 4	Partida aranzelària (Sistema Harmonitzat)	2004 – <i>Las demas hortalizas, preparadas o conservadas (excepto en vinagre o en acido acetico), congeladas (excepto los productos de la partida 2006)</i>
1,2,3,4,5 i 6	Subpartida aranzelària (Sistema Harmonitzat)	2004.90 – <i>Las demás hortalizas y las mezclas de hortalizas</i>
1,2,3,4,5,6,7 i 8	Nomenclatura Combinada	2004.90.30 – <i>Choucroute, alcaparras y aceitunas</i>
1,2,3,4,5,6,7,8,9 i 10	Codi Taric	2009.11.11.10 – <i>Aceitunas</i>

Font: Elaboració pròpia.

1.1. Règims de Comerç

Els règims comercials són el marc legal que regulen la importació i exportació de mercaderies.

- **Règims comercials d'importació**

Per a determinar el regim comercial d'importació és precís atendre al tipus de mercaderia i al país d'origen.

El comerç exterior es regeix pel **principi de llibertat comercial** i només algunes mercaderies estan sotmeses a vigilància prèvia.

Com a excepció al règim de llibertat comercial existeix el règim d'autorització administrativa per determinades mercaderies que estan expressament sotmeses a algun tipus de restricció. El document específic per aquest règim és la "Autorització Administrativa d'Importació" (a.a) o la "Llicència d'Importació Comunitària" (LI), quan estigui dispost per normativa nacional o comunitària respectivament.

Les importacions de mercaderies subjectes al règim de llibertat comercial poden diferenciar-se segons el grau d'intervenció administrativa:

a) Importacions en règim de llibertat comercial absoluta.

No tenen cap trava administrativa i no precisen de cap document específic, tret dels purament duaners (DUA).

b) Importacions sotmeses a vigilància prèvia

Són les mercaderies que requereixen l'expedició del document *Vigilància Comunitària* (document V), quan s'estableixen mesures de vigilància comunitària.

Com a cas específic dels productes agrícoles, el document *Certificat d'Importació* (CI), establert per la legislació comunitària, afecta en l'actualitat a una part substancial del comerç del sector agroalimentari, per el control estadístic previ que permet gestionar les operacions amb contingents aranzelaris d'importació.

- **Règims comercials d'exportació**

Per a determinar el regim comercial d'exportació és convenient atendre al tipus de mercaderia i al país de destí.

El comerç exterior es regeix pel **principi de llibertat comercial** i només algunes mercaderies estan sotmeses a vigilància prèvia.

Com a excepció al règim de llibertat comercial existeix el règim d'autorització administrativa per determinades mercaderies que estan expressament sotmeses a algun tipus de restricció. El document específic per aquest règim és la "Autorització Administrativa d'Exportació" (a.e) o la "Llicència d'Exportació" (LE), quan estigui establert per normativa nacional o comunitària respectivament.

Les exportacions de mercaderies subjectes al règim de llibertat comercial poden diferenciar-se segons el grau d'intervenció administrativa:

a) Exportacions en règim de llibertat comercial absoluta.

No tenen cap trava administrativa i no precisen de cap document específic, tret dels purament duaners (DUA).

b) Exportacions sotmeses a vigilància prèvia

Són les mercaderies que requereixen l'expedició del document *Vigilància Comunitària* (document V), quan s'estableixen mesures de vigilància comunitària.

Com a cas específic dels productes agrícoles, el document *Certificat d'Exportació* (CE), establert per legislació comunitària, per aquells que tinguin dret a [restitucions a l'exportació](#). S'haurà de sol·licitar sempre que l'exportador vulgui acollir-se a aquestes ajudes.

Comentario [U1]: Les restitucions a l'exportació són ajudes donades a les empreses que exporten productes agraris o els seus transformats, a països tercers (no integrants de la UE). La seva finalitat es equipar els preus dels productes comunitaris al mateix nivell que els preus dels mercats mundials. Son mesures contemplades dins del àmbit de la Política Agrícola Comunitària (PAC).

1.2. Drets Aranzelaris d'Importació

Els drets aranzelaris són una barrera al comerç internacional que grava les importacions de les mercaderies originàries de països tercers. Tenen una doble finalitat: recaptadora i protectora.

Els drets aranzelaris d'importació es determinen en funció de tres aspectes:

- Del país d'origen de la mercaderia.
- Del acord preferencial existent entre el àrea a la qual pertany el país origen de la mercaderia i la UE.
- Del tipus de mercaderia (codificació duanera).

Els tipus de drets aranzelaris d'importació de mercaderies a la UE procedents de tercers països, segons s'indica en l'Aranzel Duaner Comunitari (ADC), poden ser de diferents tipus, malgrat s'aplica un aranzel *ad valorem* a la majoria dels codis Taric, com a la resta del aranzels dels països desenvolupats.

Les classes d'aranzels existents en l'ADC són:

1. *Ad valorem*.

La quota impositiva serà un percentatge del valor a la duana de la mercaderia.

Exemple:

- Mercaderia: 100.000 botelles de aigua mineral gasificada i edulcorada.
- Codi taric: [2202.10.00.00](#)

- País d'origen: Argentina.
- País destinació: França.
- Dret aranzelari: 6,1%
- Valor duaner de la mercaderia: 25.000 euros.

Càlcul de l'aranzel: $25.000 \text{ €} \times 6,1\% = 1.525 \text{ €}$

2. Específics.

L'aranzel es correspon amb les unitats físiques en que es mesura la mercaderia importada: pes, longitud, capacitat, unitat, ..., i no al valor de duana de la mercaderia. S'expressa com: euros/unitat o unitats físiques.

Exemple:

- Mercaderia: 20 tones de carn de porcí congelada.
- Codi taric: [0203.11.10.00](#)
- País d'origen: Mèxic.
- País destinació: Espanya.
- Dret aranzelari: 53,6 Eur.QN (Euros / 100 kg pes net).
També hi ha un Contingent aranzelari de 268 Eur.TN
- Valor a la duana de la mercaderia: 49.000 euros.

Càlcul de l'aranzel:

- o Dins dels límits del contingent aranzelari, s'aplica un dret reduït de 268Eur.TN, i el càlcul del aranzel serà:

$$268 \text{ Eur.TN} \times 20 \text{ TN} = 5.360 \text{ euros}$$

- o Superat el contingent aranzelari el aranzel a pagar serà:

$$200 \text{ QN} \times 53,6 \text{ Eur.QN} = \mathbf{10.720 \text{ euros}}$$

3. Mixtos.

Aquest tipus d'aranzel s'expressa com una combinació dels dos anteriors:

Ad valorem + específic.

Exemple:

- Mercaderia: 100.000 quilograms de suc de taronja congelat en envasos de 2 kgs.
- Codi taric: [2009.11.11.10](#)

- País d'origen: Estats Units.
- País destinació: Espanya.
- Dret aranzelari: 33,6% + 20,6 Eur.QN (Euros / Quintales Netos)
- Valor a la duana de la mercaderia: USD 50.000
(en euros: 50.000/1 USD/EUR=50.000 euros)

Càlcul de l'aranzel:

- *Ad valorem*: 50.000 euros × 33,6% = 16.800 euros Específic: 1.000 QN × 20,6 Eur/QN = 20.600 euros

Total: *Ad valorem* + específic = 16.800 euros + 20.600 euros = **37.400 €**

4. Compostos.

Els aranzels compostos consisteixen en fixar un tipus *ad valorem* i un dret específic que podrà ser un límit inferior (mínim específic) o un límit superior (màxim específic).

- Mínim específic (m.e.): si en calcular el dret *ad valorem* sobre el valor a la duana de la mercaderia resulta un import inferior al m.e., s'aplicarà aquest últim. En cas contrari, s'aplicarà l'import del dret *ad valorem*.
- Màxim Específic (M.E.): si en calcular el dret *ad valorem* sobre el valor a la duana de la mercaderia resulta un import superior al M.E., s'aplicarà aquest últim. En cas contrari, s'aplicarà el import del dret *ad valorem*.

Exemple en el cas de dret mínim específic:

- Mercaderia: 50 tones de pomes per a sidra a granel.
- Codi taric: [0808.10.10.00](#)
- País d'origen: Bulgària.
- País destinació: Alemanya.
- Dret aranzelari: 7,2% (m.e 0,36 Eur.QN).
- Valor a la duana de la mercaderia: 6.000 euros.

Càlcul del aranzel:

- *Ad valorem*: 6.000 € × 7,2% = 432 €
- Mínim específic: 500 QN × 0,36 Eur.QN = 180 euros.

El import a pagar serà finalment el corresponent al dret *ad valorem*:

432 € (ad valorem > m.e.)

1.3. Mesures de la Política Aranzelària Comunitària

D'una banda la UE té subscrits convenis internacionals bilaterals o multilaterals en els que es basen aquestes mesures de la política aranzelària comunitària. Aquestes mesures preferencials estan encaminades a concedir beneficis aranzelaris a la importació de mercaderies originàries dels països que són beneficiaris.

Unes altres mesures estan encaminades a substituir o reforçar els drets aranzelaris que s'apliquen normalment, quan aquests no són suficients com a instrument per assolir un determinat objectiu comercial o polític, que donin solució a una problemàtica determinada.

Les mesures de política aranzelària es detallen a continuació.

- Contingents aranzelaris, suspensions aranzelàries i límits màxims aranzelaris.

Els **contingents aranzelaris** fan referència a un volum d'una determinada mercaderia que s'importa a la UE, procedent d'un país o d'una àrea geogràfica amb acord bilateral o multilateral, que durant un període de temps establert (un any com a màxim), estan total o parcialment exemptes del pagament de drets aranzelaris.

Els drets aranzelaris satisfets són nuls o inferiors als corresponents a pagar en una situació normal. Una vegada superat el límit de quantitat o de temps establerts es torna a restablir automàticament el aranzel d'importació que pertoca.

Els contingents aranzelaris dels països que pertanyen a la UE tenen caràcter comunitàri: són establerts per la Comissió Europea i publicats en el DOCE (Diari Oficial de la UE). Al TARIC es mostren els contingents existents assenyalats amb la lletra R situada al costat dels drets a pagar, amb un hipervincle que indica el DOCE a on està publicat amb la seva regulació.

Una altre mecanisme de política comunitària són les **suspensions aranzelàries** que permeten una exempció dels drets a pagar en la importació a la UE, durant un període de temps determinat, però sense fixar un límit quantitatiu com succeeix amb els contingents aranzelaris. La premissa per fixar aquesta mesura és que no existeixi producció comunitària o que aquesta sigui insuficient.

Pel que fa als **límits màxims aranzelaris** o plafons, aquests són un altre mecanisme de suspensió dels drets de normal aplicació, amb caràcter temporal i limitat a un determinat volum d'importació. Per restablir els drets aranzelaris suspesos cal un reglament que així ho disposi, a diferència dels contingents aranzelaris que queden restablerts automàticament una vegada superat el límit quantitatiu o el temps establert.

- **Contingents quantitatius.**

Els contingents quantitatius o cups venen fixats per unes quantitats màximes permeses a importar de determinades mercaderies, en un període de temps establert. Per tant, són prohibicions o restriccions d'importació.

- **Drets antidumping.**

Són mesures adreçades a impedir que les mercaderies de països tercers s'importin a la UE mitjançant pràctiques de competència deslleial.

Un dumping es produeix quan el preu de venda d'exportació del producte es inferior tant als preus normals de la UE com al del país d'origen, degut a subvencions procedents del país d'origen o per altres motius. Les mercaderies han de ser idèntiques, de les mateixes circumstàncies i per el mateix temps de venda.

El dumping vulnera les normes de lliure competència aplicable a la UE, havent la possibilitat de sol·licitar l'aplicació d'aquestes mesures antidumping, que consisteixen en establir uns drets aranzelaris addicionals que contrarestin els efectes produïts per vendre a uns preus inferiors als del mercat interior.

L'operador comunitari es qui te que sol·licitar el establiment d'un dret antidumping, quan li produeixi un perjudici i hagi una relació de causa – efecte entre el dumping i el dany produït. Els operadors comunitaris perjudicats tenen que presentar una queixa a la Direcció General competent de la Comissió Europea.

1.4. Acords Preferencials de la UE

La Unió Europea té acords preferencials amb alguns països o grups de països, que poden ser bilaterals (es poden aplicar tant a la importació de mercaderies a la UE com a la

importació al país tercer de mercaderies procedents de la UE) o unilaterals (solament s'apliquen a la importació a la Unió Europea). Aquests acords preferencials estan encaminats a concedir un tractament aranzelari més avantatjós que el aplicat als països tercers sense cap preferència.

Els acords preferencials de la UE són els següents:

- Països Mediterranis.
Es tracta d'un acord bilateral preferencial amb els països de la conca mediterrània:
- Acords preferencials bilaterals específics.
- Països ACP: Àfrica, Carib i Pacífic.
Els acords amb els països ACP, produeixen un tractament especial en la importació a la UE de productes originaris d'aquests països.
- Països PTUM: països i territoris d'ultramar associats a la UE.
Tenen els mateixos beneficis aranzelaris que els països ACP.
- Sistemes de Preferències Generalitzades (SPG).
És un mecanisme pel qual els països de l'OCDE concedeixen unilateralment rebaxes aranzelàries als països classificats com a Països en vies de desenvolupament (PVD).
- Sistemes de Preferències Generalitzades-PMD.
Es tracta del mateix mecanisme que els països SPG, però en aquest cas inclou els menys desenvolupats (PMD).

1.5. Descripció dels conceptes del Taric

Seguint amb l'exemple del [quadre 1](#) (veure introducció d'aquest apartat), es fa una descripció dels conceptes de l'Arancel Duaner Comunitari Integrat, concretament per al codi Taric 2004.90.30.30 (obtingut en www.taric.es / Aplicaciones online/ Demo Arancel netTaric), els quals detallem en el [quadre 2](#) (l'explicació és la mateixa per qualsevol codi de mercaderia).

QUADRE 2. [TARIC 2004.90.30.30](#)

Código **2004.90.30.30**
 Taric

Descripción [Aceitunas.](#)

• SANIM - La inspección sanitaria a la importación de productos de origen no animal sólo afecta en el caso de que los productos estén totalmente terminados y dispuestos para uso o consumo humano.

Sin embargo, la inspección sanitaria sí afecta a todos los productos de origen animal estén o no totalmente terminados y dispuestos para su uso o consumo humano

• SANIM - No están sujetos a inspección sanitaria a la importación los productos originarios de Andorra, Noruega, Islas Feroe, San Marino, Liechtenstein(*) y Suiza(*).

(*) Salvo en lo relativo a las importaciones de carnes procedentes de países que no prohíban la utilización de hormonas para estimular el rendimiento de los animales.

• TSANT - La inspección sanitaria al tránsito afecta a los productos de origen animal y a los productos compuestos de conformidad con la la Decisión 2007/275/CE L-116 (04-05-2007) ([CELEX 32007D0275](#)) y sus modificaciones posteriores.

Observaciones/ Inspecciones SANIM Inspección sanitaria (importación)
 TSANT Inspección sanitaria para el tránsito

Régimen de Comercio

Exportación L Libre

Importación L Libre

Nota

IVA 10%

Derechos	Orígenes	Derechos	Notas	Dump	Orden
	Acuerdo Preferencial				
	CH LI NO	16 %			
	IS	0 %			
	FO	16 %			
	ZA	0 %			
	MX	0 %			
	CL	1,1 %			
	MD	0 %			
	KR	0 %			
	Mediterráneos	16 %			
	AL BA DZ HR LB MA MK TN TR	0 %			
	EG IL JO ME XK XS	0 %			
	ACP	0 %			
	Terceros	16 %			
	SPG	11,2 %			
	AR	11,2 %			
	BR	16 %			
	BO CO CR GT HN NI PY SV	0 %			
	AM AZ CV EC GE MN PA PE	0 %			
	BY	16 %			
	SPG-PMD	0 %			

Font: www.taric.es

- **Codi Taric.**

10 dígits, que codifiquen concretament la mercaderia.

- **Descripció.**

Figuren els textos del Taric de la darrera Resolució de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Tributaria.

En l'exemple: *Aceitunas*.

- **Observacions/Inspeccions.**

Indica les inspeccions duaneres obligatòries de les mercaderies tant pel que fa a l'exportació com a la importació. Es tracta de inspeccions sanitàries, fitosanitàries, Soivre¹,

En l'exemple és necessari una inspecció Sanitària a la importació (SANIM) i al transit (TSANT), excepte en certs supòsits assenyalats al quadre anterior.

- **Règim de Comerç** (Importació i Exportació).

Tant pel que fa a la importació com a l'exportació, existeixen tres tipus de règims comercials: *llibertat comercial absoluta*, mercaderies sotmeses a *vigilància prèvia*, i *autorització administrativa* per determinades mercaderies que estan expressament sotmeses a algun tipus de restricció.

Tal com s'indica al quadre 2, tant el règim comercial d'importació com el d'exportació del codi Taric 2004.90.30.30 és "L" que és el de *llibertat comercial absoluta*.

- Primera columna: **Orígens.**

A l'aplicatiu "Orígens" del Taric es troba una relació de tots el països del món amb els respectius codis internacionals i la zona o àrea a la qual pertanyen.

La Unió Europea té acords preferencials amb alguns països o àrees, que poden ser bilaterals o unilaterals (solament s'apliquen a la importació a la Unió Europea). Aquests acords preferencials es tradueixen en rebaixes aranzelàries.

¹ Al apartat 4 d'aquesta unitat s'expliquen les diferents inspeccions duaneres.

- Segona columna: **Drets aranzelaris.**

Els drets aranzelaris poden ser *ad valorem*, específics, mixtos o compostos.

En l'exemple, en tots els orígens l'aranzel a aplicar és *ad valorem*. En el cas d'origen "tercers" l'aranzel és el 16%.

- Tercera i quarta columna: **Notes i dumping.**

En aquesta columna s'indicarà si existeixen contingents aranzelaris, suspensions aranzelàries, drets antidumping,

La "**Nota**" establerta quan la mercaderia procedeix de països SPG o Argentina es: "El tipo Ad Valorem del derecho es aplicable en virtud del artículo 6.3 del R/CE 732/2008 L-211 (06-08-2008) (CELEX 32008R0732) y R/CE 980/2005 L-169 (30-06-2005) (CELEX 32005R0980), en relación con el R/CE 2820/1998 L-357 (30-12-1998) (CELEX 31998R2820)".

- **IVA: Impost del Valor Afegit.**

S'indica el tipus impositiu que s'aplicarà a la importació de mercaderies, i si existeix alguna excepció.

El IVA corresponen es liquidarà a la duana d'importació, juntament amb el pagament dels drets aranzelaris.

En l'exemple, per al codi Taric 2004.90.30.30, el IVA d'importació és del 10%.

2. TRÀMITS FISCALS EN OPERACIONS DE COMERÇ EXTERIOR

2.1. Trámites tributarios

Los trámites tributarios necesarios para poder llevar a cabo operaciones de exportación o importación, u operaciones de compraventa intracomunitarias de un producto, son los mismos que ha de cumplir una empresa que comercialice sus productos en el ámbito nacional, ya que los trámites se deben al hecho de llevar a cabo una actividad empresarial concreta. Son fundamentalmente:

- Impuesto de Actividades Económicas (IAE).
- Declaración Censal
- Impuesto sobre el Valor Añadido (IVA).

- Tributo local: Impuesto de Actividades Económicas (IAE)

Tributo local que grava el ejercicio de actividades empresariales, profesionales o artísticas y que deben satisfacer, obligatoriamente, tanto las sociedades como los empresarios y profesionales individuales.

La tramitación se llevará a cabo en el Ayuntamiento respectivo o en la Agencia Tributaria, según corresponda.

- Declaración censal: Impreso Modelo 036.

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_036.shtml

Declaración que han de presentar a efectos fiscales, los empresarios, los profesionales y otros obligados tributarios.

La última modificación en su regulación es la Orden EHA/1274/2007, de 26 de abril, por la que se aprueban los modelos 036 de Declaración censal de alta, modificación y baja en el Censo de empresarios, profesionales y retenedores y 037 Declaración censal simplificada de alta, modificación y baja en el Censo de empresarios, profesionales y retenedores. (BOE, 10-mayo-2007).

En la misma se indican los obligados a presentar la declaración censal, que de un modo resumido son²:

- Quienes desarrollen o vayan a desarrollar en el territorio español actividades empresariales o profesionales.
- Cuando varíe cualquiera de los datos recogidos en la declaración de alta o en otra declaración posterior, el obligado tributario lo deberá comunicar mediante la oportuna declaración de modificación.
- Quienes cesen en el desarrollo de todo tipo de actividades empresariales o profesionales.
- Quienes soliciten la inscripción en el Registro de Exportadores.

- Impuesto sobre el Valor Añadido: IVA³.

² Se reseñan aquellos que conciernen a nuestra temática de estudio.

³ En la web de la Agencia Tributaria www.aeat.es (*Modelos y Formularios /Declaraciones*) encontraremos la reglamentación e impresos.

Tributo de naturaleza indirecta que recae sobre el consumo y que grava las entregas de bienes y las prestaciones de servicios efectuadas por empresas o profesionales.

2.2. Régimen fiscal de exportación

Las exportaciones, son operaciones comerciales de venta de un país de la Unión Europea (UE) a países terceros, es decir, aquellos que no son integrantes de la UE.

La exportación a terceros países está **exenta de IVA** y da el derecho a la **devolución** de IVA soportado por el exportador, independientemente de si se materializa o no el cobro.

En la devolución del IVA tanto por operaciones de exportación como por entregas intracomunitarias, las empresas se pueden acoger a dos regímenes.

- Devolución anual.

Los sujetos pasivos que efectúen ventas exteriores (exportaciones + entregas intracomunitarias) y se acojan a este régimen compensarán el IVA soportado procedente de sus compras interiores o de sus importaciones con el IVA repercutido de ventas interiores, al final del ejercicio. Será al final del año cuando se solicite la devolución del saldo del IVA resultante a su favor o en su caso la compensación para ejercicios posteriores.

- Devolución mensual.

De acuerdo a la información obtenida en la web www.aeat.es:

“El procedimiento general de devolución que ha estado vigente hasta el 1 de enero de 2009, permitía la solicitud de devoluciones al final de cada período de liquidación a un grupo reducido de sujetos pasivos (grandes empresas, exportadores, exportadores grandes empresas). En el resto de los casos, las solicitudes de devolución quedaban diferidas a la declaración que debía presentarse en el último período de liquidación, es decir, a final de año.

En el nuevo sistema, el régimen general de devoluciones (solicitud a final de año del saldo pendiente) se mantiene invariable, coexistiendo con un nuevo régimen que dispone la posibilidad, para aquellos contribuyentes que opten por ello, de aplicar un sistema de devolución mensual.

Con este nuevo sistema se pretende evitar el coste financiero que representaba el diferimiento en la percepción de las devoluciones, especialmente en aquellos períodos de declaración en los que se habían realizado fuertes inversiones o bien cuando se tiene la intención de comenzar el ejercicio de una actividad empresarial o profesional.

El nuevo régimen de devolución mensual se abre a la gran mayoría de los sujetos pasivos que deban tributar por el IVA, con independencia de la naturaleza de sus operaciones y del volumen de éstas (desaparece el límite que solamente permitía este sistema de devolución a las empresas exportadoras), y muy especialmente a los empresarios o profesionales que se conviertan en tales en la medida en que adquieran bienes o servicios con la intención de destinarlos al ejercicio de una actividad empresarial o profesional.

Para poder ejercitar el derecho a la devolución mensual, los sujetos pasivos deberán estar inscritos en un "registro de devolución mensual". Su entrada se articula a través de una Declaración Censal específica salvo para los sujetos pasivos que estuvieran inscritos en el registro de exportadores y otros operadores, para los cuales la norma prevé su inclusión automática.

Este registro es plenamente compatible con las entidades que tributen conforme al régimen especial del grupo de entidades, designándose en este caso a la entidad dominante como la competente para solicitar el alta, de acuerdo con el carácter de representante del grupo."

Por tanto, para acceder a la devolución mensual del IVA será imprescindible:

- Inscripción en el Registro de devolución mensual: Presentación del modelo 036 obligatoriamente por vía telemática "Declaración Censal de alta, modificación y baja en el Censo de Empresarios, Profesionales y Retenedores" (marcando la casilla 129) o modelo 039 "Comunicación de datos relativa al régimen especial del grupo de entidades en el Impuesto sobre el valor Añadido" (casilla 12). No será necesaria la inscripción para los ya inscritos en el registro de exportadores y otros operadores económicos.
- Presentación telemática de las autoliquidaciones mensuales del IVA (modelo 303 "Impuesto sobre el Valor Añadido. Autoliquidación").
- Presentación mensual del modelo 340 "Declaración informativa de operaciones incluidas en los libros registro".

2.3. Régimen fiscal de importación

Las importaciones, que son operaciones comerciales de compra de mercaderías de cualquier país de la Unión Europea (UE) a terceros países (que no son integrantes de la UE), están gravadas por:

- ✓ Derechos de importación.
 - ✓ Impuestos especiales.
 - ✓ Impuesto sobre el Valor Añadido (IVA).
- Derechos de importación.
Comprenden además de los derechos de aduana, las exacciones reguladoras agrícolas⁴ y demás gravámenes previstos en el marco de la Política Agrícola Común (PAC).

Los derechos arancelarios son una barrera comercial que gravan las importaciones de mercaderías procedentes de terceros países, y varían en función del país de origen y del tipo de mercancía.

Los derechos arancelarios se liquidan en la aduana comunitaria de entrada, en la fecha de importación, y comporta el despacho a libre práctica⁵ (se pagan los aranceles vigentes en el momento de la declaración aduanera, los cuales se indican en el TARIC). La obligación de pagarlos recae sobre el importador de las mercaderías.

El valor en aduana es la base imponible sobre la que se aplica el arancel correspondiente, según el tipo de mercancía a importar y el origen de la misma. Hay diversos métodos para determinar el **valor de aduana**, no obstante el más utilizado es el "valor de transacción". Consiste en tomar como base de cálculo el valor CIF (*Cost, Insurance and Freight*) o CIP (*Carriage and Insurance paid to ..*)⁶ del lugar de entrada a la UE.

- Impuestos especiales

Comentario [U2]: En el artículo 29 del Reglamento 2.193/1992 del Consejo de la CEE, por el que se aprueba el Código Aduanero Comunitario, se define el valor en aduana como el "valor de transacción", es decir, el precio efectivamente pagado o por pagar por las mercancías, cuando éstas se vendan para su exportación con destino al territorio aduanero de la Comunidad.

⁴ Derivadas de la PAC, son techos arancelarios que se establecen para compensar la diferencia de precio entre los productos agrícolas originarios de la Comunidad y el precio del mismo producto originario de un país tercero.

⁵ Explicado en el apartado 3.1 de este módulo.

⁶ Consultar los Incoterms, unidad 2 de la asignatura.

Las mercaderías sujetas a estos impuestos son principalmente: los hidrocarburos, el tabaco, el alcohol y las bebidas alcohólicas.

Al igual que los derechos arancelarios, es en el momento de la importación cuando se pagan los impuestos correspondientes, de forma que cumplan las normas españolas y comunitarias para poder circular libremente por el territorio comunitario.

La base imponible para el cálculo de los impuestos especiales es el valor CIF o CIP del lugar de entrada de la UE.

- IVA

Las operaciones de comercio exterior están gravadas con el IVA. Se trata de un impuesto deducible a diferencia de los dos gravámenes definidos anteriormente.

En las importaciones procedentes de países no comunitarios, la base imponible es el valor de aduana (CIF o CIP) más el importe de los derechos arancelarios, exacciones, impuestos especiales correspondientes y cualquier otro gravamen que se devengue con motivo de la importación (pagados en la aduana comunitaria de entrada).

El sujeto pasivo es el importador y su liquidación se efectuará en la aduana en la fecha de importación, y comporta el despacho a consumo⁷.

En la aplicación del IVA, tanto en adquisiciones intracomunitarias como en importaciones de terceros países, hay excepciones y regímenes especiales que afectan a determinadas operaciones.

⁷ Explicado en el apartado 3.1 de esta unidad.

3. TRÀMITS DUANERS

3.1. Tràmits duaners d'importació

Al [quadre 3](#) es mostra de forma gràfica el procediment duaner d'importació d'una mercaderia a Espanya (o a qualsevol país de la UE), procedent de països tercers.

- **Despatx a lliure pràctica**

El Codi Duaner regulat per el Reglament 2.193/1992 del Consell de la CEE, en el article 79, descriu el despatx a lliure pràctica com aquell que “confiere el estatuto aduanero de mercancía comunitaria a una mercancía no comunitaria”. I segueix: “El despacho a libre práctica implica la aplicación de las medidas de política comercial, el cumplimiento de los demás trámites previstos para la importación de unas mercancías y la aplicación de los derechos legalmente devengados”.

Això implica tres coses:

- L'aplicació de les mesures de política comercial de la UE (suspensions aranzelàries, restriccions d'importació, ...).
 - El compliment del tràmits previstos per la importació de la mercaderia.
 - El pagament dels drets d'importació en la duana.
-

Per tant, el despatx a lliure pràctica d'una mercaderia originaria d'un país tercer, permet que aquesta circuli lliurement com a mercaderia comunitària per tot el territori de la UE, sota el regim de trànsit intern⁸.

Al despatx duaner d'importació, a més de la declaració duanera (DUA), s'haurà de presentar:

- La Declaració de valor (Documento DV-1), que és el document que assenyala el valor a la duana de la mercaderia, és a dir, la base imposable sobre la qual es calculen els drets aranzelaris i els impostos especials.
- Documents comercials.

⁸ Explicat en el apartat 5 del present mòdul.

- Certificats d'origen o document d'origen preferencial (EUR / FORM A), necessaris per a l'aplicació d'un regim aranzelari preferencial.
- Document administratiu, si procedeix, justificatiu del regim comercial corresponent (llicències d'importació, ...).
- Els certificats corresponents (sanitaris, d'origen, ...).

- **Despatx a consum**

Quan una mercaderia es despatxada a lliure pràctica té la consideració de comunitària, i per tant pot circular lliurement per el territori Comunitari. Tan mateix, per poder-se consumir és necessari liquidar l'IVA en una duana de la UE; normalment aquestos impostos indirectes es paguen en la mateixa duana de despatx, ja que el Estat membre d'importació i de consum de la mercaderia és el mateix.

Quan es liquida el IVA es diu que la mercaderia esta despatxada a consum, i per tant ja es pot comercialitzar en el Estat membre corresponent.

3.2. Tràmits duaners d'exportació

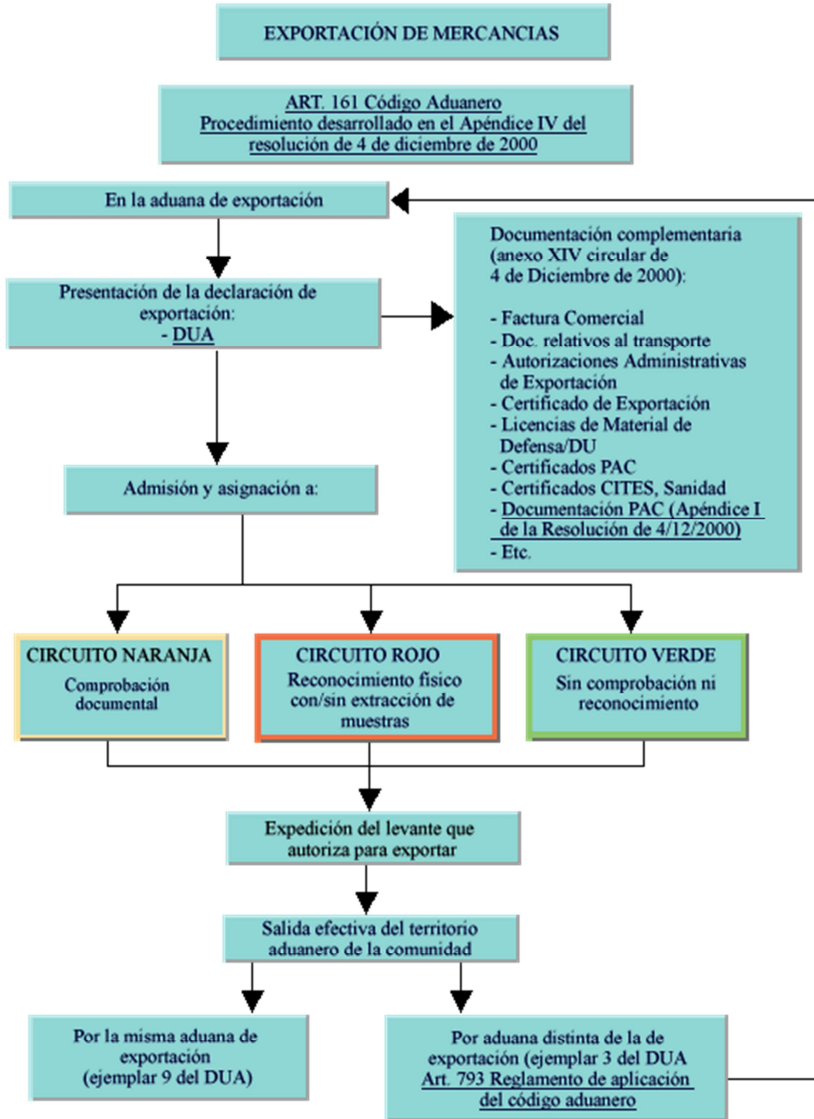
Al següent quadre ([Quadre 4](#)) podem observar de forma gràfica el procediment duaner d'exportació o despatx d'exportació que cal seguir en una operació d'exportació d'Espanya (o de qualsevol país de la UE) a països tercers, és a dir, ens referim al pas de les mercaderies per el control de la duana.

El despatx comença amb la presentació de la declaració d'exportació (DUA) a la duana (expedida per el Departament de Duanes), que serveix d'una banda per justificar la sortida de la mercaderia de la Comunitat i d'altra com document justificatiu de l'exempció de l'IVA de les exportacions.

A la declaració duanera (DUA), s'hauran d'adjuntar els documents següents:

- Documents comercials.
- Documents de transport internacional.
- Document administratiu, si procedeix, corresponent al regim comercial aplicable (llicències d'exportació, ...).
- Els certificats corresponents per la naturalesa de la mercaderia (sanitaris, d'origen, ...).

Quadre 4 – Procediment duaner d'exportació

Font: www.aeat.es (Aduanas e Impuestos especiales / Procedimientos aduaneros / Esquema de exportación).

3.3. DUA (Document Únic Administratiu)

Es el documento administratiu utilitzat per el compliment de les formalitats duaneres necessàries en les operacions d'intercanvi de mercaderies de la Unió Europea amb països tercers.

Així mateix serveix per realitzar la declaració tributaria derivada d'aquestes operacions i constitueix un suport d'informació sobre la mercaderia, el seu origen, etc.

El [DUA](#) es un document del qual l'Administració Tributaria obté informació per:

- Dur a terme els tràmits duaners pertinents (administratius, fiscals i de control).
- Elaborar les estadístiques d'importació i exportació.

Les operacions que pot recollir aquesta declaració duanera es desglossen en els següents grups:

1. Mercaderia no comunitària:
 - a. Per el despatx a lliure pràctica o a consum.
 - b. Per l'admissió a qualsevol altre règim duaner (dipòsits duaners, perfeccionament actiu, ...), inclòs els règims de trànsit comunitari intern i extern.
 - c. Per la reexportació fora del territori duaner de la UE.
2. Mercaderia comunitària :
 - a. Per l'exportació.
 - b. Per emparar la circulació per el territori duaner comunitari de mercaderies prèviament despatxades a exportació en un Estat membre diferent del Estat membre de sortida efectiva.
3. Les operacions intracomunitaries d'entrada i sortida de mercaderies a les Illes Canàries.
4. Mercaderies de qualsevol procedència que es despatxen a importació o exportació en Ceuta i Melilla.

5. En aquells altres casos en que estigui disposat expressament per una normativa comunitària.

El DUA consta de nou exemplars, i normalment es el agent de duanes el encarregat d'emplenar-lo segons les dades facilitades per el exportador o el importador.

El DUA es tramita en les duanes de sortida o d'entrada de la UE. En el territori estadístic espanyol el organisme competent es el Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal de la Administració Tributaria (www.aeat.es) (Ministeri de Hisenda).

En el web de l'Agència estatal de l'Administració Tributaria (www.aeat.es / Aduanas e Impuestos Especiales / Procedimientos aduaneros / DUA) es poden trobar instruccions per formalitzar el DUA i la Reglamentació actual: [Resolución de 27 de junio de 2012](#), del Departamento de Aduanas e Impuestos Especiales de la Agencia Estatal de Administración Tributaria, en la que se recoge las instrucciones para la formalización del documento único administrativo (DUA) (BOE, 17-julio-2012).

4. DOCUMENTS DE COMERÇ EXTERIOR

A continuació es fa una descripció resumida dels principals documents que es fan servir en les operacions de comerç exterior.

Al link següent podem trobar informació de cadascun dels documents, que es troba a la web www.camaras.org:

<http://casce.camaras.org/cascedoc/default.asp>

Documents comercials

- *Factura comercial.*
- *Packing List:* detall del contingut d'una expedició.
- *Factura proforma* (opcional).

Documents de transport internacional

Els documents de transport internacional són una prova d'una banda del lliurament de la mercaderia al transportista i de l'altra de l'existència del contracte de transport, on figuren els termes en que s'ha concertat el transport.

Aquests es classifiquen en funció del mitjà de transport: marítim, terrestre o aeri.

Transport Marítim:

- *Rebut de Bord (mate's receipt).*
- *Coneixement d'embarcament marítim (Bill of Lading o B/L):*
- *Pòlissa de noliejament (charterer party).*

Transport Terrestre:

- *Carta de Port terrestre o CMR.*
- *Documentació administrativa de trànsit (Quadern TIR).*
- *Carta de port per ferrocarril o CIM.*

Transport aeri:

- *Coneixement aeri (Air Waybill o AWB).*

Documents d'assegurança

- *Pòlissa d'assegurances.*

El sol·licitant de la pòlissa serà l'importador o l'exportador segons l'Incoterm emprat per la compravenda, malgrat que el beneficiari no té perquè ser la mateixa persona o empresa (tal com succeeix als termes CIF o CIP).

Els Incoterms 2010 es pronuncien al respecte, assenyalant que:

- el mínim que s'ha d'assegurar es un 110% del preu previst en el contracte (normalment és un 110% del preu CFR o CPT). Tot i així, és habitual assegurar la mercaderia amb percentatges superiors
- l'assegurança serà contractada amb una companyia de bona reputació, i a falta d'acord contrari, serà conforme a la cobertura mínima prevista per les clàusules sobre facultats del Institut d'Asseguradors de Londres (*Institute of London Underwriters*) o per qualsevol conjunt de clàusules similars.

Hi ha dos tipus principals de pòlisses:

- Pòlissa flotant.
 - Pòlissa temporal o individual.
-
- Certificat d'assegurança.

Documents administratius

Es tracten dels documents corresponents al [règim comercial de la mercaderia](#) (licències d'exportació o importació,)¹⁰ y del [DUA](#)¹¹.

Certificats

En les operacions d'importació de tercers països a la Unió Europea (UE), en funció del país de procedència i del producte que s'importa, es pot exigir una sèrie de documents complementaris, que son certificats expedits per l'organisme competent normalment en la mateixa duana d'entrada a la UE. Igualment succeeix per les operacions d'exportació a tercers països, en funció del país de destí i del producte que se exporta; els certificats son expedits normalment en la duana de sortida de la UE per el organisme competent en la matèria.

- Certificat d'origen

¹⁰ Veure el apartat 1.1 d'aquesta unitat.

¹¹ Veure el apartat 3.3 d'aquesta unitat.

El certificat d'origen, malgrat que sigui un document justificatiu de l'origen de la mercaderia, no ho és a efectes d'acollir-se d'un benefici aranzelari atorgat com a conseqüència d'un origen preferencial. Són els certificats de circulació EUR1, EUR2 o el certificat FORM A els aplicables en aquests casos, segons correspongui. Aquests documents s'expedeixen a la duana de sortida corresponent per l'agent de duanes.

- Documents consulars
- Certificat d'Exportació (AGREX) i Certificat d'Importació (AGRIM).

Els objectius d'aquests documents son varis, però el fonamental es el control:

- De les restitucions a l'exportació (per els Certificats d'Exportació).
- Dels contingents aranzelaris d'importació (per els Certificats d'Importació).
- Certificat de Sanitat Exterior.

Per l'exportació i la importació de determinats productes agroalimentaris destinats a us i consum humà es obligatòria la expedició del corresponents Certificat de Sanitat Exterior, en defensa de la salut i seguretat física dels consumidors i usuaris.

- Certificat Fitosanitari

Per a determinats vegetals, productes vegetals i altres objectes relacionats amb ells, es obligatòria l'expedició d'un Certificat Fitosanitari en el moment d'importar o exportar els productes, com instrument de control i lluita contra las plagues.

- Certificat Veterinari

Les empreses que exportin o importin animals vius i productes d'origen animal tindran que obtenir el corresponent Certificat Veterinari, justificat per el fet d'evitar risc de propagació a altres països, de malalties infectocontagioses existents en el bestia espanyol en el cas d'exportació, i a la inversa en cas d'importació.

- Certificat SOIVRE

Es un certificat de control i inspecció de la qualitat comercial de una sèrie de productes alimentaris, inclosos en la Ordre Ministerial de 24-2-95 i modificacions, exigint per al despatx d'exportació i d'importació com garantia del compliment de les normes de qualitat, especificacions comercials i d'aquelles concernents als envasos i embalatges.

- Certificat CITES

La Convenció sobre el Comerç Internacional d'Espècies amenaçades de Fauna i Flora Silvestres, més conegut com el Conveni CITES (*Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*), regula el comerç d'animals i plantes salvatges, i dels productes derivats d'ells, i la seva finalitat es salvaguardar certes espècies amenaçades d'extinció mitjançant el control del seu comerç.

- Certificat de qualitat i/o pes

Són certificats sol·licitats per el importador per assegurar-se que la mercaderia enviada per el exportador es correspon amb les condicions acordades en el contracte de compravenda.

Altres documents

- Quaderns ATA.

Document que permet la importació o l'exportació temporal de mercaderies, sense el pagament de drets duaners. Es fa servir principalment per a instruments professionals, material publicitari, productes per exposar a una fira o exposició. Les Cambres de Comerç són els organismes facultats per emetre aquests quaderns.

- Documents bancaris relacionats amb el mitjà de pagament utilitzat.
- Altres certificats específics, segons la mercaderia i el país a exportar o a importar.

5. COMERÇ INTRACOMUNITARI (INTRASTAT)

5.1. Conceptos previos

Se define como comercio intracomunitario a los intercambios de bienes de carácter material que se realizan entre dos empresas situadas en diferentes Estados miembros de la UE.

Un estado miembro de expedición es aquél en el cual las mercancías que se dirigen a otro estado miembro, son objeto de una transacción intracomunitaria.

Un estado miembro de introducción es aquél en el cual las mercancías que entran procedentes de otro estado miembro, son objeto de una transacción intracomunitaria.

Asimismo, por transacción entendemos toda operación que tenga por efecto producir un movimiento de mercancías del tipo de las consideradas en las estadísticas del comercio entre Estados miembros.

5.2. Fiscalidad en los intercambios intracomunitarios

En este apartado sobre la fiscalidad en los intercambios intracomunitarios nos referiremos al control del IVA.

La normativa española y comunitaria exige que los sujetos pasivos que realicen operaciones intracomunitarias estén identificados a efectos del impuesto. Por tanto, todo operador que quiera realizar operaciones intracomunitarias deberá solicitar su Número de identificación a efectos del IVA, el cual se solicita mediante el Modelo 036¹² (Declaración censal).

El Número de identificación a efectos del IVA está compuesto por una serie de letras y de números, precedido de las siglas del país. En España está formado por "ES" seguido del N.I.F. actual del sujeto pasivo.

¹² Explicado en el apartado 2.1 de la presente unidad.

5.2.1. Régimen aplicable a las entregas intracomunitarias

Las entregas intracomunitarias se consideran operaciones de venta de bienes que se realizan entre dos empresas o profesionales de cualquiera de los países integrantes de la Unión Europea, siempre que los dos operadores sean sujetos pasivos del IVA.

A fin de que una operación de compraventa que se inicia en un Estado miembro y termina en otro, no tribute dos veces o deje de tributar en ambos Estados, **las entregas intracomunitarias están exentas en el país de origen y gravadas en el país destino.**

Por tanto, las entregas de mercancías y operaciones asimiladas quedan exentas del IVA, al igual que las exportaciones, y dan el derecho a la **devolución** de IVA soportado por el exportador (procedente de operaciones de compras interiores o de importaciones).

En la devolución del IVA tanto por operaciones de exportación como por entregas intracomunitarias, las empresas se pueden acoger a dos regímenes: devolución anual y devolución mensual¹³.

5.2.2. Régimen aplicable a las adquisiciones intracomunitarias

Se consideran adquisiciones intracomunitarias a las operaciones de compra de bienes que se realizan entre dos empresas o profesionales de cualquiera de los países integrantes de la Unión Europea, siempre que los dos operadores sean sujetos pasivos del IVA. Se ha de producir un desplazamiento físico de la mercadería.

Estas operaciones intracomunitarias están gravadas con el IVA vigente del país comprador (destino) y por tanto exentas en el país vendedor (origen).

La base imponible está constituida por el importe de la transacción, y el sujeto pasivo es el comprador. La liquidación del impuesto se realiza en la fecha en que la mercadería se pone a disposición del adquirente.

¹³ Explicado en el apartado 2.2 de la presente unidad.

El IVA soportado por adquisiciones intracomunitarias se deduce en el mismo periodo que se liquida, de forma que queda compensado. La liquidación puede ser trimestral o mensual, en función del régimen al que está acogido la empresa compradora. En ambos modelos hay una casilla habilitada con el nombre de “Adquisiciones intracomunitarias”, con el objeto de autoliquidar el IVA.

Para poder beneficiarse de esta deducción el adquirente de la mercadería ha de emitir la correspondiente autofactura con la liquidación del impuesto para cada proveedor comunitario.

En la aplicación del IVA, tanto en adquisiciones intracomunitarias como en importaciones de terceros países, hay excepciones y regímenes especiales que afectan a determinadas operaciones.

5.2.3. Declaración recapitulativa de las operaciones intracomunitarias

A partir de la entrada en vigor del Mercado Único y al objeto de controlar el tráfico intracomunitario de bienes y las prestaciones de servicios entre los estados miembros, se creó una nueva declaración recapitulativa que deben presentar todos los sujetos pasivos del IVA que realicen: entregas o adquisiciones intracomunitarias y operaciones triangulares.

La Declaración recapitulativa de operaciones intracomunitarias se recoge en el [modelo 349](#) de la Agencia Tributaria. En el enlace (que aparece en www.aeat.es) se obtiene información de la declaración: reglamentación, impreso, ...

5.3. Declaración Estadística: Intrastat

En la web www.aeat.es (Aduanas e impuestos especiales / Intrastat / Obligación estadística) podemos encontrar la información actualizada del Intrastat, que se detalla a continuación.

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio_es_ES/Aduanas_e_Impuestos_Especiales/Intrastat/Intrastat.shtml

La constitución del Mercado Único en 1993 supuso la desaparición de las formalidades aduaneras entre los Estados miembros y, por tanto, la supresión de las declaraciones que

proporcionaban la información necesaria para la obtención de los datos relativos al comercio de bienes entre los Estados miembros de la Unión Europea.

Para la elaboración de las mencionadas estadísticas ha sido necesario recurrir a métodos y técnicas que garantizaran una información exhaustiva y fiable que no constituyeran una carga desproporcionada, especialmente para las pequeñas y medianas empresas y, al mismo tiempo, permitieran disponer de datos que proporcionen una visión actual, exacta y detallada del Mercado Único.

Las necesidades apuntadas hicieron surgir el sistema Intrastat, que permite la obtención de los datos necesarios para la elaboración de la estadística de los intercambios de bienes entre Estados miembros..

Los aspectos básicos del sistema están recogidos en la siguiente normativa:

- Reglamento (CE) 638/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 31 de marzo de 2004.
- Reglamento (CE) nº 1982/2004 de la Comisión, de 18 de noviembre de 2004.
- Resolución de 27 de enero de 2009, de la Presidencia de la Agencia Estatal de Administración Tributaria.

En virtud de la normativa anteriormente indicada, la obligación de presentar **declaraciones estadísticas** viene determinada por dos factores que se consideran de forma conjunta, como son:

- La naturaleza del operador, que es la que determina la obligación de suministrar la información estadística.
- Su volumen de comercio intracomunitario, que dentro del grupo anterior, establece la obligación de presentar declaración.

Atendiendo a la **naturaleza del operador**, la obligación de suministrar la información requerida por el sistema Intrastat, mediante la presentación de las correspondientes declaraciones estadísticas periódicas, incumbe a toda persona física o jurídica que, encontrándose identificada en España con respecto al Impuesto sobre el Valor Añadido, y siendo sujeto pasivo del I.V.A. por entregas o adquisiciones intracomunitarias o por operaciones asimiladas, interviene en un intercambio de bienes entre España y otro Estado miembro.

No obstante incumbe también el cumplimiento de esta obligación a las personas físicas o jurídicas no establecidas en España, pero que realicen dentro del territorio estadístico español operaciones intracomunitarias que por su naturaleza y cuantía deban ser objeto de las correspondientes declaraciones estadísticas Intrastat, estas declaraciones deberán ser presentadas por su representante fiscal.

El obligado estadístico será:

- Quien haya formalizado el contrato que tiene por efecto la expedición o la introducción de las mercancías, excepción hecha del contrato de transporte o, en su defecto,
- Quien proceda o hace que se proceda a la expedición de las mercancías o se hace cargo de éstas a la introducción o, en su defecto,
- Quien esté en posesión de las mercancías objeto de la expedición o de la introducción.

Atendiendo al **volumen de comercio intracomunitario**, la Orden EHP/400/2012, de 27 de febrero, por la que se regulan los umbrales estadísticos vigentes para el ejercicio 2012 establece un único umbral de exención, fijado en 250.000 euros, motivo por el cual, quedan sometidos a la obligación de presentar declaraciones Intrastat en el ejercicio 2012:

- En el flujo Introducción, los obligados estadísticos que en el ejercicio precedente realizaron adquisiciones intracomunitarias por un importe facturado total, igual o superior a 250.000 euros.
- En el flujo Expedición, los obligados estadísticos que en el ejercicio precedente realizaron entregas intracomunitarias por un importe facturado total, igual o superior a 250.000 euros.

No obstante lo anterior, si un obligado estadístico inicialmente dispensado de presentar declaraciones Intrastat superara en el curso del año la cifra del “umbral de exención” que se fija para cada año por Orden del Ministro de Economía y Hacienda, quedará obligado a su presentación a partir del período de referencia en el que superen dicho “umbral de exención”.

Si un operador intracomunitario presenta voluntariamente declaración estadística, estando dispensado de ello por no alcanzar su volumen de comercio intracomunitario los umbrales anteriormente citados, quedará sujeto a las obligaciones formales que se derivan del sistema Intrastat desde ese mismo momento.

El obligado estadístico podrá presentar la declaración Intrastat en la que se recoge dicha información bien por sí mismo, bien a través de un tercero, denominado Tercero Declarante, o bien a través de otra empresa que forme parte de su mismo grupo empresarial, denominada Empresa Cabecera, y que a su vez tenga la consideración de obligado estadístico.

Tipus de declaracions Intrastat

(<https://www.agenciatributaria.gob.es/AEAT.sede/tramitacion/DP01.shtml>)

En funció de les característiques de la informació recollida, les declaracions Intrastat poden ser: *Declaracions normals*, *Declaracions zero*, *Declaracions rectificatives*, *Declaracions anul·latives*.

En referència al termini de presentació de les dades estadístiques de les declaracions Intrastat, es poden donar diversos casos.

- Declaració mensual recapitulativa: s'haurà de presentar durant els dotze primers dies naturals del mes següent del període de referència.
- Declaracions parcials i declaracions contínues per teleprocés (quan s'utilitza la via telemàtica): poden ser presentades durant el període de referència, malgrat que l'última declaració corresponent a cada un dels períodes haurà de ser presentada dins del termini fixat per la declaració mensual recapitulativa.

El termini de conservació de les declaracions Intrastat es de 24 mesos després del període de referència.

Sancions

El Reglament CEE 3330/1991 del Consell, estableix que la imposició de sancions per incompliment de les obligacions estadístiques derivades del Sistema Intrastat es regularan per les disposicions nacionals vigents en cada Estat membre.

A Espanya, la normativa vigent al any 2013, és: *Real Decreto 1677/2011, de 18 de noviembre, por el que se modifica el Reglamento de procedimiento administrativo sancionador de las*

infracciones por incumplimiento de las obligaciones establecidas en la Ley 12/1989, de 9 de mayo, de la Función Estadística Pública, aprobado por el Real Decreto 1572/1993, de 10 de septiembre y se introducen criterios de calificación de las infracciones y de graduación de las sanciones en el ámbito del Departamento de Aduanas e Impuestos especiales de la Agencia Estatal de Administración Tributaria.

Formularis Intrastat

Els formularis del Intrastat i les instruccions per omplir-los es troben a la [Resolució de 27 de gener de 2009](#), de la Presidència de la Agència Estatal de Administració Tributaria, per a la elaboració de les estadístiques de intercanvis de béns entre Estats membres (sistema Intrastat). (BOE, 11-febrer-2009):

http://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2009-2320

6. ADRECES D'INTERNET

Es recomanen (a part de les assenyalades en els apartats corresponents) una sèrie d'adreces d'Internet que poden ser d'interès per ampliar la informació d'aquest mòdul.

- ✓ *Consejo Superior de Camaras de Comercio, Industria de España* (www.camaras.org): [Documents Comerç Exterior](#).
Relació de tots els documents tant per tema com per ordre alfabètic. Explica les principals característiques, la seva complimentació i ofereix un model de cadascun d'ells.
- ✓ Article de la revista El Exportador (ICEX), sobre el transport internacional <http://www.el-exportador.com/042001/portada/portada2.asp> (Abril, 2001).
- ✓ Article de la revista El Exportador (ICEX), sobre el transport marítim: http://www.el-exportador.com/042003/digital/portada_articulo_a.asp (Abril, 2003).
- ✓ Empreses que emeten certificats de qualitat.
Agències encarregades de la inspecció, entre aquestes podem trobar *Bureau Veritas* (www.bureauveritas.es) i *Lloyds* (www.lloydsolondon.com).

- ✓ Podeu trobar informació més detallada d'alguns aspectes explicats: www.reexporta.com
- ✓ Reingex, Escuela Española de Negocios Internacionales: [Guia de Comercio Exterior](#).
- ✓ [Market Access Database](#). Podem trobar informació de tràmits d'importació per països (països tercers) i per producte: arancels aplicables, altres impostos, documents necessaris a la duana, reglamentacions, ...

BIBLIOGRAFIA BÁSICA

ESCUELA DE ORGANIZACIÓN INDUSTRIAL, supervisión de O. Llamazares (2005): *Curso superior de Estrategia y gestión del Comercio Exterior*. Madrid. ICEX (Instituto Español de Comercio Exterior) y Consejo Superior de Cámaras.

SERRA, M. (2005): *Gestió del comerç internacional I*. Barcelona. Edita: Generalitat de Catalunya; Departament d'Indústria, Comerç i Turisme y Direcció General de Comerç i COPCA.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

DIEZ VERGARA, M. (1997): *Manual práctico de Comercio Internacional*. Bilbao. Ediciones Deusto.

CCI (Cámara de Comercio Internacional) (2010): *Incoterms 2010*. Barcelona. ICC Publishing, S.A. Versión española.

ENRIQUEZ DE DIOS, J.JOSE (1994): *Transporte Internacional de mercancías*. ESIC Editorial y ICEX, Madrid.

OGEA, M. y SALINAS, P. (1995): *Fiscalidad del Comercio Exterior*. Madrid. ICEX (Instituto Español de Comercio Exterior).

REFERENCIAS INTERNET

Agencia Española Tributaria: www.aeat.es.

Consejo Superior de Cámaras de Comercio e Industria de España: www.camaras.org.

Declaración recapitulativa de operaciones intracomunitarias: [modelo 349](#)

Orden EHA/4246/2004, de 27 de diciembre (BOE 29-12-2004): [Ordre Ministerial](#)

[Reglamento \(CEE\) 3330/91 del Consejo](#)

[Reglamento \(CE\) 638/2004](#) del Parlamento Europeo y del Consejo, de 31 de marzo de 2004.

[Reglamento \(CE\) nº1982/2004](#) de la Comisión, de 18 de noviembre de 2004.

[Resolución de 26 de enero de 2005](#) (BOE 08-02-2005).

TARIC, S.A.: www.taric.es (Acceso a Servicios/ Arancel NetTaric).

Totes las Web's assenyalades en el text de la unitat.